

PROPONOWANY CEREMONIAŁ POCZTU SZTANDAROWEGO

Służba w poczcie sztandarowym to zaszczytna funkcja, która powinna być traktowana jako wyraz najwyższego szacunku dla symboli narodowych lub instytucjonalnych. Jest to odpowiedzialne zadanie, wymagające nie tylko nienagannej postawy patriotycznej, ale także zdyscyplinowania i godnego reprezentowania szkoły.

Całością spraw organizacyjnych i szkoleniowych pocztu zajmuje się opiekun pocztu – nauczyciel wyznaczony przez dyrektora.

Skład pocztu sztandarowego

- ❖ sztandarowy (chorąży),
- ❖ dwóch/dwoje przybocznych, z których prawoskrzydłowy jest dowódcą wydającym komendy wewnętrzne, niezbyt głośno, aby nie zakłócać przebiegu uroczystości.

Obok podstawowego pocztu powinien być wybrany skład rezerwowy.

Insygnia pocztu sztandarowego

- ❖ biało-czerwone szarfy przewieszone przez prawe ramię, zwrócone białym kolorem w stronę kołnierza, spięte na wysokości lewego biodra. Szarfa nie może być zastonięta przez kołnierzyk,
- ❖ białe rękawiczki.

Ubiór pocztu sztandarowego

- ❖ uczniowie: ciemny garnitur, biała koszula i krawat,
- ❖ uczennice: białe bluzki i ciemne spódnice (długość przynajmniej do kolan).

Udział sztandaru w uroczystościach

- ❖ rozpoczęcie i zakończenie roku szkolnego,
- ❖ uroczystości rocznicowe: Konstytucji 3 Maja i Narodowe Święto Niepodległości,
- ❖ święto Komisji Edukacji Narodowej,
- ❖ ceremonia ślubowania klas pierwszych,

- ❖ ceremonia przekazania i zaprzysiężenia nowego pocztu sztandarowego,
- ❖ uroczyste Msze Świąte.

Sztandar uczestniczy w najważniejszych uroczystościach szkolnych, pozaszkolnych – na zaproszenie innych szkół i instytucji; w uroczystościach państwowych i regionalnych.

Technika wymiany pocztu (zmiana warty)

Zmiana powinna odbywać się bez głośnych komend. Sygnałem jest zazwyczaj samo podejście drugiego składu.

- ❖ Podejście: poczet zmieniający podchodzi krokiem miarowym od strony zaplecza lub z boku sali i ustawia się bezpośrednio za poczem pełniącym służbę, w odległości kroku (kolejne komendy: „Na wprost – Marsz!”, „Poczet – Stój!”, „W lewo – Zwrot!”, „Poczet – Spocznij!”).
- ❖ Przekazanie asysty: poczet zmieniający ustawia się krok za plecami pocztu kończącego służbę.
- ❖ Zmieniający dowódca wykonuje komendę „Poczty sztandarowe!” (oba poczty przyjmują postawę „Baczność!”). Zmieniający sztandarowy kładzie rękę na drzewcu poniżej ręki sztandarowego pełniącego służbę.
- ❖ Komenda „Krok na wprost – marsz!” – oba poczty wykonują komendę i służbę rozpoczyna poczet zmieniający.
- ❖ Następuje niemal jednoczesna zamiana miejsc: ustępujący asystenci robią krok w bok/tył, a nowi wchodzą na ich miejsce, przyjmując postawę zasadniczą.
- ❖ Odejście dotychczasowego pocztu: dowódca odchodzącego pocztu wydaje komendy: „W lewo zwrot!”, „Na wprost – marsz!”, po czym poczet odchodzi.

Sztandar ani przez sekundę nie może pozostać bez trzymania ani dotknąć ziemi.

Podstawowe chwytty w trakcie uroczystości

(podlega ocenie konkursowej)

Sztandar jest wprowadzany i wyprowadzany na komendę. Podczas wprowadzania i wyprowadzania wszyscy przyjmują postawę zasadniczą. Poczet maszeruje, trzymając sztandar na ramieniu pod kątem 45 stopni.

KOMENDY	POSTAWY	OPIS CHWYTU/ POSTAWY
Po komendzie prowadzącego uroczystość: „Baczność!”	Zasadnicza	Sztandarowy: • trzewik drzewca musi opierać się o podłoże dokładnie przy czubku prawego buta, • prawa ręka powinna obejmować drzewce w sposób pewny (bez nadmiernego napięcia), • drzewce trzyma prawą ręką powyżej pasa, • łokieć blisko ciała zapobiega „chwianiu się” sztandaru. Asysta: • kluczowe jest ustawienie dłoni – palce złożone i wyprostowane wzdłuż linii szwu spodni/spódnicy, • wzrok prosto przed siebie, • sylwetka wyprostowana (ściągnięte łopatki).
Po komendach: „Spocznij!”, „Po ślubowaniu!”, „Po hymnie!”.	„Spocznij!”	Sztandarowy: • po wydaniu komendy drzewiec lekko odsuwa od siebie, pozostawiając trzewik w miejscu. Sztandarowy wraz z asystą przenoszą ciężar ciała na prawą nogę, wysuwają piętę lewej stopy na wysokość środka prawej pod kątem 45 stopni w lewą stronę.

Po komendzie prowadzącego uroczystość: „Na prawo/lewo patrz!” „Baczność!” w czasie czytania Ewangelii, błogostawieństwa Najświętszym Sakramentem.	„Prezentuj sztandar!”	Sztandarowy: • sztandarowy umieszcza lewą rękę na drzewcu poniżej dolnej krawędzi płata sztandaru, • jednocześnie prawą rękę opuszcza maksymalnie w dół drzewca, • po komendzie unosi sztandar (na ok. 10 cm), przysuwając go pionowo do tułowia. Asysta pozostaje w postawie zasadniczej.
Po komendzie prowadzącego uroczystość: „Sztandar wprowadzić!” lub „Poczet sztandarowy – wystąp!”.	„Na ramię sztandar!”	Sztandarowy: • prawą ręką unosi sztandar tak, aby drzewce oprzeć na prawym barku, jednocześnie kładąc lewą na drzewcu poniżej prawej, • następnie prawą rękę prostuje wzdłuż drzewca • po części komendy „sztandar” pochyla pod kątem 45 stopni (dół płata oddalony od barku przynajmniej na szerokość dłoni), • lewą rękę umieszcza wzdłuż lewej nogi.

	Salutowanie sztandarem w miejscu	Sztandarowy: • z postawy „Prezentuj!” robi wykrok lewą nogą do przodu (na odległość jednej stopy), lekko uginając ją w kolanie, • wykonuje tułowiem zwrot w prawo skos, • pochyla sztandar do przodu pod kątem 45 stopni, • dolna część drzewca (trzewik) powinna znajdować się przy prawym boku sztandarowego lub być oparta o biodro, • lewa ręka ułożona na drzewcu w odległości dłoni od dolnej części płata sztandaru, • w tej pozycji zastyga w bezruchu, aż do komendy kończącej salutowanie. Asysta pozostaje w postawie zasadniczej. Przyjęcie wyżej wymienionych kolejnych postaw <u>w sytuacjach:</u> • gdy odbierający honory zbliży się na pięć kroków do sztandaru, • podczas składania wieńców, • śpiewu hymnu organizacji, na uroczystość, której poczet został zaproszony, • podczas Podniesienia, • śpiewu hymnu kościelnego, roty, • ogłoszenia minuty ciszy, • składania trumny do grobu, • w czasie uroczystego wejścia i wyjścia ze świątyni przed Najświętszym Sakramentem.
„Na prawo patrz!”, „Baczność!”.	Salutowanie sztandarem podczas marszu	Sztandarowy: • salutu w marszu dokonuje się z pozycji „Na ramię sztandar!” w taki sam sposób, jak podczas salutowania w miejscu. • na komendę „Na prawo – patrz!”, zachowując krok defiladowy, pochyla sztandar pod kątem 45 stopni, • na „Baczność!” – położenie sztandaru do postawy „Na ramię!”. Poczet musi iść w linii prostej i nie może zboczyć z kursu podczas oddawania honorów.

UROCZYSTOŚCI OKOLICZNOŚCIOWE LUB ROCZNICOWE

(podlega ocenie konkursowej)

Wprowadzenie sztandaru

KOMENDA	OPIS CHWYTU	POCZET SZTANDAROWY
„Poczet – Baczność!”	Postawa „Prezentuj!”	Asysta przyjmuje postawę zasadniczą, sztandarowy postawę „Prezentuj!”. Wzrok skierowany przed siebie, sylwetki wyprostowane.
„Na ramię sztandar!”	Postawa „Na ramię!”	Sztandarowy prawą ręką unosi sztandar tak, aby drzewce oprzeć na prawym barku, kładąc lewą wzdłuż lewej nogi. Sztandar powinien być pochylony pod kątem 45 stopni (dół płata oddalony od barku przynajmniej na szerokość dłoni).
„Na wprost – Marsz!”	Postawa „Na ramię!”	Poczet rusza lewą nogą i maszeruje krokiem defiladowym.
„Poczet – Stój!”	Postawa „Na ramię!”	Zapowiedź „Poczet!” pada na lewą nogę, komenda „Stój!” na prawą. Zatrzymanie następuje na lewą nogę po dostawieniu prawej.
„Poczet – Baczność!”	Postawa „Prezentuj!”	Asysta przyjmuje postawę zasadniczą, sztandarowy postawę „Prezentuj!”. Wzrok skierowany przed siebie, sylwetki wyprostowane.
„W prawo – Zwrot!”	Postawa „Prezentuj!”	Cały poczet wykonuje jednocześnie zwrot o 90 stopni w prawą stronę.
„Poczet – Spocznij!”	Postawa „Spocznij!”	Sztandarowy i asysta przyjmują postawę „Spocznij!”. Sztandarowy może poluzować chwyt, ale drzewce pozostaje przy nodze.

Wyprowadzenie sztandaru

Jeśli przestrzeń jest ograniczona, poczet przemieszcza się w kolumnie (w taki sam sposób jak podczas przechodzenia przez niskie przejście lub drzwi: asystent idący z tyłu bacznie obserwuje sztandar i prawą ręką wykonuje ruch zabezpieczający drzewce przed uderzeniem, by ochronić sztandar przed uderzeniem).

KOMENDA	OPIS CHWYTU	POCZET SZTANDAROWY
„Poczet – Bacność!”	Postawa „Prezentuj!”	Asysta przyjmuje postawę zasadniczą, a sztandarowy postawę „Prezentuj!”.
„W lewo – Zwrot!”	Postawa „Prezentuj!”	Poczet wykonuje zwrot o 90 stopni w lewą stronę.
„Na ramię – Sztandar!”	Postawa „Na ramię!”	Sztandarowy wykonuje chwyt przeniesienia drzewca na prawy bark.
„Na wprost – Marsz!”	Postawa „Na ramię!”	Maszeruje krokiem defiladowym, zaczynając od lewej nogi.
„Poczet – Stój!”	Postawa „Na ramię!”	Zapowiedź „Poczet!” pada na lewą nogę, komenda „Stój!” na prawą. Zatrzymanie następuje na lewą nogę po dostawieniu prawej. Jeśli to możliwe, poczet mija trybunę z jej lewej strony.
„Poczet – Bacność!”	Postawa „Prezentuj!”	Asysta przyjmuje postawę zasadniczą, sztandarowy postawę „Prezentuj!”. Wzrok skierowany przed siebie, sylwetki wyprostowane.
„Poczet – Spocznij!”	Postawa „Spocznij!”	Sztandarowy opuszcza drzewiec do postawy „Spocznij!”.

(poza oceną konkursową)

Ceremoniał ślubowania pocztu sztandarowego wraz z uroczystym przekazaniem sztandaru

KOMENDA	OPIS CHWYTU/ POSTAWY	POCZET SZTANDAROWY
„Baczność!”	Postawa zasadnicza	Poczet kończący służbę przyjmuje postawę zasadniczą.
„Na wprost – Marsz!”	-	Przyszły poczet maszeruje krokiem defiladowym, zatrzymując się na wysokości obecnego pocztu.
„Poczet – Stój!”	-	Zapowiedź „Poczet!” pada na lewą nogę, komenda „Stój!” na prawą przyszłego pocztu. Zatrzymanie następuje na lewą nogę po dostawieniu prawej.
„W lewo – Zwrot!”	-	Poczet wykonuje zwrot w lewo. Staje frontem do obecnego pocztu.
„Spocznij!”	Postawa „Spocznij!”	Poczet kończący służbę przechodzi do postawy „Spocznij”. Następuje wyrównanie szeregów.
„Baczność!”	Postawa „Prezentuj!”	Asysta staje w postawie zasadniczej. Chorąży przygotowuje sztandar do postawy „Prezentuj!”.
„Do ślubowania!”	Salutowanie w miejscu	Przyszły poczet unosi prawą rękę w stronę płata sztandaru. Obecny poczet pochyla sztandar do salutu.
„Po ślubowaniu!”	Postawa zasadnicza	Ślubujący opuszczają rękę. Dotychczasowy sztandarowy opuszcza sztandar do postawy zasadniczej.
„Do przekazania sztandaru!”	Przekazanie sztandaru	Dotychczasowy sztandarowy pochyla sztandar. Przejmujący przyklęka na prawe kolano po wysunięciu lewej nogi, całuje płat, powstaje. Dotychczasowy sztandarowy przenosi sztandar do czubka lewej stopy i stawia go w pionie. Jednocześnie przejmujący sztandarowy chwytą oburącz sztandar. Obaj cofają swoje lewe nogi, wracając do swoich szeregów tyłem.

„Spocznij!”	Postawa „Spocznij!”	Oba pocztę (dotychczasowy i przejmujący) przyjmują postawę „Spocznij!”.
„W prawo – Zwrot!”	-	Poczet kończący służbę wykonuje zwrot (zgodnie z kierunkiem odejścia).
„Na wprost – Marsz!”	Krok defiladowy	Poczet kończący opuszcza miejsce uroczystości krokiem defiladowym.
„W lewo – Zwrot!”	Postawa „Na ramię!”	Poczet sztandarowy wykonuje zwrot w stronę wyjścia/miejsca postoju.
„Na wprost – Marsz!”	Postawa „Na ramię!”	Poczet maszeruje krokiem defiladowym na wyznaczone miejsce.
„Poczet – Stój!”	Postawa „Prezentuj!”	Zapowiedź „Poczet!” pada na lewą nogę, komenda „Stój!” na prawą przyszłego pocztu. Zatrzymanie następuje na lewą nogę po dostawieniu prawej.
„Poczet – Spocznij!”	Postawa „Spocznij!”	Sztandarowy opuszcza drzewce do nogi.

(poza oceną konkursową)

Ceremoniał wejścia na Mszę Świętą

W czasie Mszy Świętej, jeśli nie ma wyznaczonego prowadzącego ceremoniał, ciche komendy podaje dowódca pocztu sztandarowego.

Podczas śpiewu Roty, „Ciebie Boga...” lub ewentualnego błogostawieństwa Najświętszym Sakramentem poczet sztandarowy obowiązuje postawa „Prezentuj!” (po komendzie dowódcy „Baczność!”), a po zakończeniu postawa „Spocznij!” (po komendzie „Spocznij!”). Jeśli na Mszy Świętej jest sztandar Wojska Polskiego i tylko w tym przypadku, „Salut!” na Podniesienie wykonuje tylko poczet WP, a pozostałe pocztu stoją na „Baczność!”.

KOMENDY	OPIS CHWYTU	POCZET SZTANDAROWY
„Poczet – Baczność!”	Postawa „Prezentuj!”	Asysta w postawie zasadniczej, a sztandarowy przyjmuje postawę „Prezentuj!”.
„Na ramię – sztandar!”	Postawa „Na ramię!”	Sztandarowy wykonuje chwyt przeniesienia drzewca na prawy bark.
„Na wprost – Marsz!”	Postawa „Na ramię!”	Sztandarowy przesuwą prawą dłoń wzdłuż drzewca do wysokości prawego barku, jednocześnie układając lewą rękę na drzewcu na wysokości pasa. Po komendzie „Sztandar!” zdecydowanym ruchem przenosi drzewce na prawy bark, utrzymując je pod kątem 45 stopni. Płat sztandaru powinien być odsunięty od barku co najmniej na szerokość dłoni. Następnie maszeruje przed ołtarz główny.
„Poczet – Stój!”	Postawa „Na ramię!”	Komenda „Poczet” pada na lewą nogę. Komenda „Stój!” pada na prawą nogę. Zatrzymanie następuje na nogę lewą po dostawieniu nogi prawej.
„Poczet – Baczność!”	Postawa „Prezentuj!”	Asysta w postawie zasadniczej, a sztandarowy przyjmuje postawę „Prezentuj!”.
„Poczet – Salut!”	Salutowanie sztandarem w miejscu	Poczet przyjmuje postawę zasadniczą, a następnie, sztandarowy, po przebrzmieniu komendy, prezentuje sztandar przed Najświętszym Sakramentem.

„Poczet – Bacność!”	Postawa „Prezentuj!”	Asysta przyjmuje postawę zasadniczą, a sztandarowy przyjmuje postawę „Prezentuj!”.
„W prawo – Zwrot!”	Postawa „Prezentuj!”	Wykonuje zwrot w prawo.
„Na wprost – Marsz!”	Salutowanie sztandarem w marszu*	Poczet maszeruje krokiem defiladowym na wprost, saltuje przed ołtarzem, a następnie udaje się do wyznaczonego miejsca zatrzymania, znajdującego się po lewej stronie ołtarza.
„Poczet – Stój!”	Postawa „Prezentuj!”	Komenda „Poczet!” pada na lewą nogę. Komenda „Stój!” pada na prawą nogę. Zatrzymanie następuje na nogę lewą po dostawieniu nogi prawej.
„W lewo -Zwrot!”	Postawa „Prezentuj!”	Wykonuje zwrot w lewo.
„Poczet – Spocznij!”	Postawa „Spocznij!”	Wykonuje komendę „Spocznij!”. Równają linie i odległości.
Po „Słowa Ewangelii wg św. ...” – „Poczet – Bacność!”	Postawa „Prezentuj!”	Asysta w postawie zasadniczej, sztandarowy przyjmuje postawę „Prezentuj!” lub pochyla sztandar pod kątem około 45 stopni przed sobą.
Po „Oto Słowo Pańskie.” – „Poczet – Spocznij!”	Postawa „Spocznij!”	Wykonuje komendę „Spocznij!”.
W czasie Przeistoczenia, po „Bierzcie i jedzcie...”, oraz „Bierzcie i pijcie...” – „Poczet – Bacność!”	Postawa „Prezentuj!”	Asysta w postawie zasadniczej, a sztandarowy przyjmuje postawę „Prezentuj!”.
„Poczet – Salut!”	Salutowanie sztandarem w miejscu	Po przebrzmieniu komendy prezentuje sztandar przed Najświętszym Sakramentem.

Po „Oto wielka tajemnica ...”. „Poczet – Bacność!”	Postawa „Prezentuj!”	Asysta przyjmuje postawę zasadniczą, a sztandarowy przyjmuje postawę „Prezentuj!”.
„Poczet – Spocznij!”	Postawa „Spocznij!”	Wykonuje komendę „Spocznij!”.
W czasie Podniesienia, po „Oto Baranek Boży...” „Poczet – Bacność!”	Postawa „Prezentuj!”	Asysta w postawie zasadniczej, a sztandarowy przyjmuje postawę „Prezentuj!”.
Po „Panie nie jestem godzien...” – „Poczet – Spocznij!”	Postawa „Spocznij!”	Wykonuje komendę „Spocznij!”.
W czasie błogostawieństwa: „Poczet – Bacność!”	Postawa „Prezentuj!”	Asysta w postawie zasadniczej, a sztandarowy przyjmuje postawę „Prezentuj!”.
Wyprowadzenie sztandaru – „W lewo – Zwrot!”	Postawa „Prezentuj!”	Wykonuje zwrot w lewo.
„Na ramię – sztandar!”	Postawa „Na ramię!”	Sztandarowy wykonuje chwyt przeniesienia drzewca na prawy bark.
„Na wprost – Marsz!”	Postawa „Na ramię!”	Sztandarowy przesuwą prawą rękę po drzewcu na wysokość prawego barku, kładąc jednocześnie lewą rękę na wysokości pasa. Po przebrzmieniu zapowiedzi komendy „Sztandar”, przenosi drzewce na prawy bark, zatrzymując je w nachyleniu pod kątem 45 stopni, przy czym płót sztandaru musi znajdować się w odległości przynajmniej szerokości dłoni od barku. W tej postawie poczet maszeruje przed ołtarz główny.

„Poczet – Stój!”	Postawa „Na ramię!”	Komenda „Poczet!” pada na lewą nogę. Komenda „Stój!” pada na prawą nogę. Zatrzymanie następuje na nogę lewą po dostawieniu nogi prawej.
„Poczet – Bacność!”	Postawa „Prezentuj!”	Asysta w postawie zasadniczej, a sztandarowy przyjmuje postawę „Prezentuj!”.
„Poczet – Salut!”	Salutowanie sztandarem w miejscu	Sztandarowy wykonuje salutowanie sztandarem. Asysta w postawie zasadniczej.
„W lewo -Zwrot!”	Postawa „Prezentuj!”	Wykonuje zwrot w lewo.
„Na wprost – Marsz!”	Postawa „Na ramię!”	Sztandarowy przesuwa prawą rękę po drzewcu na wysokość prawego barku, jednocześnie, kładąc lewą rękę na wysokości pasa. Po przebrzmieniu zapowiedzi komendy „Sztandar”, przenosi drzewce na prawy bark, zatrzymując je w pochyleniu pod kątem 45 stopni, dbając, aby płat był oddalony od barku przynajmniej na szerokość dłoni. W tej postawie poczet opuszcza kościół.

Ceremoniał podczas składania trumny do grobu

KOMENDA	OPIS CHWYTU
„Poczet – Bacność!”	Postawa „Prezentuj!”
„Na prawo/lewo – Patrz!”	Salutowanie sztandarem w miejscu
„Poczet – Spocznij!”	Postawa „Spocznij!”